

CONVENTIA EUROPEANA REFERITOARE LA STATUTUL JURIDIC AL LUCRATORULUI MIGRANT^{*}

Strasbourg, 24.XI.1977

Seria tratate europene — nr. 93

^{*} Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei Conventii;

Considerând ca scopul Consiliului Europei este de a realiza o uniune mai strânsă între membrii sai, în vederea apararii și promovării, în spiritul respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale, a idealurilor și principiilor care sunt patrimoniul lor comun, și de a favoriza progresul lor economic și social;

Considerând ca este necesară reglementarea situației juridice a lucrătorilor migranți, cetățeni ai statelor membre ale Consiliului Europei, cu scopul de a le asigura, în măsura în care este posibil, un tratament care să nu fie mai puțin favorabil decât cel de care beneficiază lucrătorii, cetățeni ai statului de primire, pentru toate aspectele legate de condițiile de viață și de muncă;

Hotărâte să faciliteze promovarea socială și bunăstarea lucrătorilor migranți și a membrilor familiilor acestora;

Afirmând ca drepturile și prerogativele pe care le acordă reciproc propriilor cetățeni sunt recunoscute ca urmare a strânsei asocieri ce uneste, prin Statut, statele membre ale Consiliului Europei;

Au convenit asupra celor ce urmează:

CAPITOLUL I

Articolul 1 Definiție

1. În sensul prezentei Conventii, expresia „lucrător migrant” desemnează cetățeanul unei Partii contractante care a fost autorizat de către o altă Parte contractantă să își stabilească reședința pe teritoriul său pentru a se încadra într-o muncă salariată.

2. Prezenta Convenție nu se va aplica:

a) lucrătorilor frontaliери;

b) artiștilor, inclusiv artiștilor de varietăți și animatorilor de spectacole, și sportivilor, angajați pentru o perioadă de scurtă durată, și persoanelor care exercită o profesie liberală;

c) marinarilor;

d) stagiarilor;

e) sezonierilor; lucrătorii migranți sezonieri sunt cei care, fiind cetățeni ai unei Partii contractante, prestează o muncă salariată pe teritoriul altei Partii contractante într-

* Traducere neoficială; Corecții, 21 Jan 2003.

o activitate ce depinde de ritmul anotimpurilor, pe baza unui contract cu durata determinată sau într-o muncă determinată;

f) lucrătorilor, cetățeni ai unei Partii contractante, care prestează o muncă determinată pe teritoriul altei Partii contractante, în contul unei întreprinderi ce își are sediul social în afara teritoriului acestei Partii contractante.

CAPITOLUL II

Articolul 2 Forme de recrutare

1. Recrutarea viitorilor lucrători migranți se poate realiza fie printr-o cerere nominală, fie printr-o cerere nenominală, iar în acest din urmă caz trebuie să se efectueze prin intermediul organului oficial al statului de origine dacă un astfel de organ există și, după caz, prin intermediul organului oficial al statului de primire.

2. Cheltuielile administrative de recrutare, introducere și plasament, atunci când sunt efectuate printr-un organ oficial, nu trebuie să fie suportate de viitorul lucrător migrant.

Articolul 3 Examenul medical și profesional

1. Recrutarea viitorilor lucrători migranți poate fi precedată de un examen medical și unul profesional/**vocational**.

2. Examenul medical și examenul profesional își propun să stabilească dacă viitorul lucrător migrant îndeplinește condițiile de sănătate și aptitudinile tehnice necesare pentru locul de muncă oferit și dacă starea sa de sănătate nu constituie un pericol pentru sănătatea publică.

3. Modalitățile de rambursare a cheltuielilor aferente examenului medical și profesional vor fi reglementate, după caz, prin acordurile bilaterale, astfel încât aceste cheltuieli să nu fie suportate de viitorul lucrător migrant.

4. Un lucrător migrant caruia îi este făcută o ofertă nominală de muncă nu i se va putea cere, cu excepția unor cazuri justificate pe motiv de fraudă, să se supună unui examen profesional, decât la cererea patronului.

Articolul 4 Dreptul de ieșire. Dreptul de admitere. Formalități administrative

1. Orice Parte contractantă va garanta lucrătorului migrant următoarele drepturi:
 - dreptul de ieșire de pe teritoriul Partii contractante al carei cetățean este;

* Traducere neoficială; Corecții, 21 Ian 2003.

- dreptul de admisie pe teritoriul uneia dintre Partile contractante pentru a se încadra într-o munca salariata atunci când, obținând documentele cerute, lucratorul migrant a primit o autorizatie prealabila în acest scop.

2. Aceste drepturi vor face obiectul restrictiilor prescrise de legislatie si care sunt necesare pentru protectia sigurantei statului, ordinii publice, sanatatii publice sau bunelor moravuri.

3. Documentele necesare lucratorului migrant pentru emigrare si pentru imigrare vor fi eliberate, în cel mai scurt timp, gratuit sau contra unei sume care nu va depasi costul lor administrativ.

Articolul 5

Formalitatile si procedura privind contractul de munca

Oricarui lucrator migrant care a obtinut un loc de munca i se va pune la dispozitie, înaintea plecarii catre statul de primire, un contract de munca sau o oferta precisa de munca, care vor putea fi redactate în una sau mai multe dintre limbile utilizate în statul de origine si în una sau mai multe dintre limbile utilizate în statul de primire. Utilizarea a cel puțin unei limbi a statului de origine si unei limbi a statului de primire va fi obligatorie în cazul recrutarii de catre un organ oficial sau de catre o agentie de plasare recunoscuta oficial.

Articolul 6

Informare

1. Partile contractante vor face schimb de informatii între ele si vor furniza candidatilor la emigrare informatii adecvate privind stabilirea resedintei, conditiile si posibilitatile de reîntregire a familiei, natura locului de munca, posibilitatile de încheiere a unui nou contract de munca dupa ce primul a expirat, calificarea ceruta, conditiile de munca si de viata (inclusiv costul vietii), salarizarea, securitatea sociala, locuinta, hrana, transferul economiilor, calatoria, precum si retinerile din salariu cu titlu de contributii de protectie si securitate sociala, impozite, taxe si alte obligatii. De asemenea, pot fi furnizate informatii privind conditiile culturale si religioase din statul de primire.

2. În cazul recrutarii prin intermediul unui organ oficial al statului de primire, aceste informatii vor fi furnizate viitorului muncitor migrant, înaintea plecarii sale, într-o limba pe care o poate înțelege, pentru a-i permite sa ia o decizie în deplina cunostinta de cauza. Dupa caz, traducerea acestor informatii într-o limba pe care viitorul muncitor migrant o poate înțelege va fi asigurata, ca regula generala, de statul de origine.

3. Orice Parte contractanta se angajeaza sa la masuri adecvate pentru a preveni propoaganda înșelatoare cu privire la emigrare si imigrare.

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

Articolul 7

Calatoria

1. Fiecare Parte contractanta se angajeaza ca, în cazul unei recrutari colective oficiale, cheltuielile de calatorie catre statul de primire sa nu fie suportate niciodata de lucratorul migrant. Modalitatile de plata vor fi stabilite prin acordurile bilaterale, care vor putea sa prevada si extinderea masurilor mai sus mentionate la familii si la lucratorii recrutati individual.

2. În cazul lucratorilor migranti si al familiilor acestora care tranziteaza teritoriul unei Parti contractante pentru a ajunge în statul de primire, sau cu ocazia întoarcerii acestora în statul de origine, autoritatea competenta a statului de tranzit va lua toate masurile în vederea grabirii trecerii si evitarii întârzierilor si dificultatilor administrative.

3. Fiecare Parte contractanta va acorda scutire de tarife si taxe de import la intrarea în statul de primire, la întoarcerea definitiva în statul de origine, precum si în cursul tranzitului:

a) pentru efectele personale si bunurile mobile aparținând lucratorilor migranti si membrilor lor de familie care fac parte din gospodaria acestora;

b) într-o masura rezonabila, pentru uneltele manuale si echipamentul portativ necesare lucratorilor migranti pentru exercitarea meseriei lor.

Scutirile mentionate mai sus vor fi acordate în conformitate cu modalitatile prevazute de dispozitiile legislative sau normative în vigoare în statele respective.

CAPITOLUL III

Articolul 8

Permisul de munca

1. Orice Parte contractanta care admite un lucrator migrant sa ocupe un loc de munca salarizat îi va elibera sau îi va reînnoi acestuia (cu exceptia cazului în care este scutit de aceasta cerinta) un permis de munca, în conditiile prevazute de propria legislatie.

2. Cu toate acestea, un permis de munca eliberat pentru prima data nu va putea, ca regula generala, sa lege lucratorul de acelasi patron sau de aceeaasi localitate pentru o perioada mai mare de un an.

3. În caz de reînnoire a permisului de munca al lucratorului migrant, acest permis ar trebui sa aiba, ca regula generala, o durata de cel putin un an. în masura în care situatia si evolutia pietei muncii o permit.

Articolul 9

Permisul de sedere

1. Orice Parte contractanta va elibera, în masura în care legislatia nationala o impune, permise de sedere pentru lucratorii migranti care au fost autorizati sa ocupe un loc de munca salarizat pe teritoriul lor, în conformitate cu conditiile prevazute în prezenta Conventie.

2. Permisul de sedere va fi eliberat în conditiile prevazute de legislatia nationala si, dupa caz, reînnoit pentru o durata egala, ca regula generala, cu cea a permisului de munca. Atunci când durata permisului de munca este nedeterminata, permisul de sedere va fi eliberat si, dupa caz, reînnoit, în principiu, pentru o perioada de cel puțin un an. Acesta va fi eliberat si reînnoit gratuit sau contra unei sume reprezentând doar costurile administrative.

3. Dispozitiile prezentului articol se vor aplica si membrilor de familie ai lucratorului migrant autorizati sa i se alature, în conformitate cu articolul 12 al prezentei Conventii.

4. Daca lucratorul migrant nu mai ocupa un loc de munca, fie în urma unei incapacitati temporare de munca ca urmare a unei boli sau a unui accident, fie ca se afla în situatie de somaj involuntar, constatat în mod corespunzator de autoritatile competente, i se va permite, în scopul aplicarii dispozitiilor articolului 25 din prezenta Conventie, sa ramâna pe teritoriul statului de primire o perioada care nu ar trebui sa fie mai mica de cinci luni.

Cu toate acestea, nici o Parte contractanta nu va fi obligata, în cazul prevazut ia alineatul de mai sus, sa îi permita lucratorului migrant sa ramâna pentru o perioada care depaseste durata de plata a alocatiei de somaj.

5. Permisul de sedere, eliberat în conformitate cu dispozitiile paragrafelor 1-3 din prezentul articol, va putea fi retras:

- a) din motive de securitate nationala, ordine publica sau bune moravuri;
- b) daca titularul refuza, dupa ce a fost informat în mod corespunzator despre consecintele unui asemenea refuz, sa se conformeze masurilor prescrise de o autoritate publica medicala în ceea ce îl priveste, în scopul protejarii sanatatii publice;
- c) daca o conditie esentiala pentru eliberarea sau valabilitatea sa nu este îndeplinita.

Fiecare Parte contractanta se angajeaza însa sa asigure lucratorilor migranti, a caror permise de sedere au fost retrase, dreptul efectiv de recurs pe lângă o autoritate judiciara sau administrativa, în conformitate cu procedura prevazuta de propria legislatie.

Articolul 10

Primirea

1. La sosirea în statul de primire, lucratorii migranti si membrii lor de familie vor primi toate informatiile si recomandările corespunzatoare, precum si toata asistenta necesara, în vederea instalarii si adaptarii lor.

2. În acest scop, lucratorii migranti si membrii lor de familie vor beneficia de sprijinul si asistenta serviciilor sociale si organismelor de utilitate publica ale statului de primire, precum si de ajutorul furnizat de autoritatile consulare ale statului lor de origine. De asemenea, lucratorii migranti vor beneficia, la fel ca si lucratorii nationali, de sprijinul si asistenta serviciului de ocupare a fortei de munca. Orice Parte contractanta se va stradui totusi sa asigure, atunci când situatia o impune, servicii sociale specializate, pentru a facilita sau coordona primirea lucratorilor migranti si a familiilor acestora.

3. Orice Parte contractanta se angajeaza sa asigure lucratorilor migranti si membrilor lor de familie libertatea de a practica religia ce corespunde confesiunii lor; aceasta le va facilita, în masura mijloacelor eventual disponibile, practicarea acestei religii.

Articolul 11

Recuperarea sumelor datorate cu titlu de obligatie de întreținere

1. Conditia de lucrator migrant nu trebuie sa devina un obstacol în recuperarea sumelor datorate cu titlu de obligatie de întreținere persoanelor ramase în statul de origine si care decurg din relatiile de familie, de rudenie, de casatorie sau de alianta, inclusiv obligatia de întreținere în privinta unui copil nelegitim.

2. Orice Parte contractanta va lua masurile necesare pentru a asigura recuperarea sumelor datorate cu titlu de obligatie de întreținere, utilizând în acest scop, în masura în care este posibil, forma adoptata de Comitetul de Ministri al Consiliului Europei.

3. În masura în care este posibil, orice Parte contractanta va lua masuri în vederea desemnării unei autoritati unice, nationale sau regionale, însărcinata sa primeasca si sa expedieze cererile de pensii alimentare datorate cu titlu de obligatie de întreținere, potrivit conditiilor prevazute la paragraful 1 de mai sus.

4. Prezentul articol nu va aduce atingere dispozitiilor conventiilor bilaterale sau multilaterale încheiate sau care urmeaza sa fie încheiate.

Articolul 12

Reîntregirea familiei

1. Sotia unui lucrator migrant/sotul unei lucratoare migrante care își desfășoara activitatea profesionala în mod legal pe teritoriul unei Parti contractante si copiii sai necasatoriti, atat timp cât sunt considerati minori de legislatia pertinenta a statului de primire, care se afla în întreținerea sa, vor fi autorizati, în conditii similare celor prevazute în Conventie pentru admisia lucratorilor migranti si potrivit procedurii

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

prevazute pentru aceasta admisie de legislatie sau de acordurile internationale, sa se alature lucratorului migrant pe teritoriul unei Parti contractante, cu conditia ca acesta din urma sa dispuna pentru familia sa de o locuinta considerata normala pentru lucratorii nationali din regiunea unde este angajat. Orice Parte contractanta va putea conditiona acordarea autorizatiei prevazute mai sus de o perioada de asteptare ce nu va putea sa depaseasca douasprezece luni.

2. Orice stat poate, în orice moment, printr-o declaratie adresata Secretarului general al Consiliului Europei, care va produce efecte la o luna de la primirea sa, sa subordoneze, în plus, reîntregirea familiei prevazuta la paragraful 1 de mai sus conditiei ca lucratorul migrant sa dispuna de resurse stabile si suficiente pentru satisfacerea nevoilor familiei sale.

3. Orice stat poate, în orice moment, printr-o declaratie adresata Secretarului general al Consiliului Europei, care va produce efecte la o luna de la primirea sa, sa deroge temporar de la obligatia de eliberare a autorizatiei prevazute la paragraful 1 de mai sus, pentru una sau mai multe parti ale teritoriului sau, pe care le va desemna în declaratie, cu conditia ca aceste masuri sa nu fie în contradictie cu obligatiile care decurg din alte instrumente internationale. Declaratia va indica motivele speciale ce justifica derogarea în privinta capacitatii de primire.

Orice stat care se prevaleaza de aceasta posibilitate de derogare îl va tine la curent pe Secretarul general al Consiliului Europei cu privire la masurile luate si va asigura publicarea acestor masuri în cel mai scurt timp. Acesta trebuie, de asemenea, sa îl informeze pe Secretarul general asupra datei la care aceste masuri înceteaza sa mai fie în vigoare si de la care dispozitiile Conventiei beneficiaza din nou de o aplicare deplina.

În principiu, declaratia nu va afecta cererile de reîntregire a familiei prezentate autoritatilor competente de catre lucratorii migranti stabiliti deja în partea respectiva de teritoriu înainte ca declaratia sa fie adresata Secretarului general.

Articolul 13

Locuinta

1. Orice Parte contractanta va aplica, în privinta accesului la locuinte si a chiriilor, un tratament care nu este mai putin favorabil decât cel pe care îl aplica propriilor cetateni, în cazul în care acest domeniu este reglementat prin legile si actele sale normative.

2. Orice Parte contractanta va urmari ca serviciile nationale competente sa efectueze controale, în cazurile adecvate, în colaborare cu autoritatile consulare interesate care actioneaza în cadrul jurisdicției lor, pentru a se asigura ca normele de salubritate a locuintelor sunt respectate atât pentru lucratorii migranti cât si pentru proprii sai cetateni.

3. Orice Parte contractanta se angajeaza sa îi protejeze pe lucratorii migranti, în conformitate cu legile si reglementarile proprii, împotriva exploatarii în materie de chirie.

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

4. Orice Parte contractanta va asigura, prin mijloacele aflate la dispozitia serviciilor nationale competente, ca locuinta lucratorului migrant sa fie convenabila.

Articolul 14

Pregatirea initiala. Pregatirea scolara, profesionala si lingvistica. Recalificarea profesionala

1. Lucratorii migranti si membrii familiilor acestora admisi în mod oficial pe teritoriul unei Parti contractante vor beneficia, cu acelasi titlu si în aceleasi conditii ca lucratorii nationali, de învatamânt general si profesional precum si de pregatire si recalificare profesionala si vor avea acces la învatamântul superior în conformitate cu dispozitiile care reglementeaza, de o maniera generala, accesul la diferitele institutii din statul de primire.

2. Pentru a favoriza accesul la scolile de învatamânt general si profesional, precum si la centrele de formare profesionala, statul de primire va facilita învatarea, de catre lucratorii migranti si familiile acestora, a limbii sau, daca sunt mai multe, a uneia dintre limbile sale.

3. Pentru aplicarea paragrafelor 1 si 2 de mai sus, dreptul de acordare a burselor va reveni fiecărei Parti contractante, care se va stradui sa asigure, în acest domeniu, copiilor lucratorilor migranti care locuiesc împreuna cu familiile lor în statul de primire - în conformitate cu dispozitiile articolului 12 al prezentei Conventii - aceleasi facilitati ca si cetatenilor statului de primire.

4. Calificarile anterioare ale lucratorului, precum si diplomele si titlurile profesionale dobândite în statul de origine, vor fi recunoscute de catre Partile contractante potrivit modalitatilor stabilite prin acordurile bilaterale sau multilaterale.

5. Partile contractante respective se vor stradui, printr-o strânsa cooperare, sa asigure ca pregatirea si recalificarea profesionala, în sensul prezentului articol, vor tine cont, pe cât posibil, de necesitatile lucratorilor migranti, în perspectiva întoarcerii în statul lor de origine.

Articolul 15

Învatarea limbii materne a lucratorului migrant

Partile contractante respective vor actiona, de comun acord, în vederea organizarii. pentru copiii lucratorilor migranti, în masura în care este posibil, a unor cursuri speciale de învatare a limbii materne a lucratorului migrant pentru a facilita, printre altele, întoarcerea lor în statul de origine.

Articolul 16

Conditii de munca

1. în materie de conditii de munca, lucratorii migranti autorizati sa exercite o activitate profesionala vor beneficia de un tratament nu mai putin favorabil decât cel

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

care se aplica lucratorilor nationali, potrivit dispozitiilor legislative sau normative, contractelor colective de munca sau uzantelor.

2. Nu se poate deroga, prin contract individual de munca, de la principiul egalitatii de tratament prevazut la paragraful precedent.

Articolul 17

Transferul economiilor

1. Orice Parte contractanta va permite, potrivit unor modalitati stabilite prin legislatia proprie, transferul unei parti sau al totalitatii câstigurilor si economiilor lucratorilor migranti pe care acestia doresc sa le transfere.

Aceasta dispozitie se va aplica si transferului sumelor datorate de lucratorii migranti cu titlu de obligatie de întreținere. Transferul sumelor datorate de lucratorii migranti cu titlu de obligatie de întreținere nu va putea fi, în nici un caz, stânjenit sau împiedicat.

2. Orice Parte contractanta va permite, în baza unor conventii bilaterale sau prin orice alt mijloc, transferul sumelor datorate lucratorilor migranti atunci când acestia parasesc teritoriul statului de primire.

Articolul 18

Securitatea sociala

1. Orice Parte contractanta se angajeaza sa asigure pe teritoriul sau, lucratorilor migranti si membrilor familiilor acestora, egalitatea de tratament cu proprii cetateni în materie de securitate sociala, sub rezerva conditiilor cerute de legislatia nationala si de acordurile bilaterale si multilaterale încheiate sau ce urmeaza sa fie încheiate între Partile contractante respective.

2. De asemenea, Partile contractante se vor stradui sa garanteze lucratorilor migranti si membrilor familiilor acestora pastrarea drepturilor câstigate sau în curs de dobândire precum si acordarea beneficiilor cuvenite în strainatate, prin intermediul acordurilor bilaterale si multilaterale.

Articolul 19

Asistenta sociala si medicala

Orice Parte contractanta se angajeaza sa acorde pe teritoriul sau lucratorilor migranti si membrilor lor de familie, prezenti în mod legal pe teritoriul sau, asistenta sociala si medicala în aceleasi conditii ca si pentru proprii cetateni, în conformitate cu obligatiile pe care si le asuma în baza acordurilor internationale si în special a Conventiei europene de asistenta sociala si medicala din 1953.

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

Articolul 20

Accidente de munca si boli profesionale. Igiena muncii

1. În ceea ce priveste prevenirea accidentelor de munca si a bolilor profesionale precum si igiena muncii, lucratorii migranti vor beneficia de aceleasi drepturi si de aceeasi protectie ca si lucratorii nationali, în conformitate cu legile acelei Parti contractante si cu contractele colective de munca si tinând cont de situatia lor speciala.

2. Lucratorul migrant care a suferit un accident de munca sau a contractat o boala profesionala pe teritoriul statului de primire va beneficia de readaptare profesionala în aceleasi conditii ca si lucratorii nationali.

Articolul 21

Inspectia conditiilor de munca

Orice Parte contractanta va inspecta sau va organiza inspectia conditiilor de munca ale lucratorilor migranti în acelasi mod ca si pentru lucratorii nationali. Aceasta inspectie va fi efectuata de organisme si institutiile competente ale statului de primire si de orice alta instanta autorizata de statul de primire.

Articolul 22

Decesul

Orice Parte contractanta va urmari ca, prin legile proprii sau, dupa caz, prin acordurile bilaterale, sa fie luate masuri în vederea furnizarii oricarui ajutor sau oricarei asistente necesare pentru transportul în statul de origine a corpurilor lucratorilor migranti decedati în urma unui accident de munca.

Articolul 23

Impozitarea veniturilor din munca

1. În materie de venituri si fara a aduce atingere dispozitiilor privind dubla impunere continute în acordurile deja încheiate sau care vor putea fi încheiate între Partile contractante, lucratorii migranti nu vor fi obligati, pe teritoriul unei Parti contractante, la plata unor tarife, taxe, impozite sau contributii, indiferent de denumirea acestora, mai ridicate sau mai oneroase decât cele care sunt cerute propriilor cetateni care se afla într-o situatie similara. Acestia vor beneficia în special de reduceri sau scutiri de impozite sau de taxe si de degrevari la baza, inclusiv de deduceri pentru cheltuielile familiale.

2. Partile contractante vor stabili între ele, prin acordurile bilaterale sau multilaterale privind dubla impunere, masurile care ar putea fi luate pentru evitarea dublei impunerii a câstigurilor lucratorilor migranti.

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

Articolul 24

Încetarea contractului de munca si concedierea

1. La încetarea unui contract de munca cu durata determinata, la sfârșitul perioadei convenite, si în caz de desfacere anticipata a unui astfel de contract sau de reziliere a unui contract de munca cu durata nedeterminata, lucratorul migrant va beneficia de un tratament nu mai puțin favorabil decât cel de care beneficiaza lucratorii nationali în baza dispozitiilor legislatiei sau contractelor colective de munca.

2. Lucratorul migrant va beneficia, în caz de concediere individuala sau colectiva, de regimul aplicabil lucratorilor nationali în baza legislatiei sau a contractelor colective de munca, în special în ceea ce priveste forma si durata preavizului de concediere, indemnizatiile legale sau conventionale si cele la care ar fi avut, eventual, dreptul în cazul desfacerii abuzive a contractului sau de munca.

Articolul 25

Reîncadrarea în munca

1. Daca lucratorul migrant își pierde locul de munca dintr-un motiv care nu îi poate fi imputat, în special în caz de somaj sau de boala de lunga durata, autoritatea competenta a statului de primire va facilita reîncadrarea sa în munca potrivit dispozitiilor legislative sau normative în vigoare în statul respectiv.

2. În acest scop, statul de primire va favoriza masurile necesare pentru asigurarea, pe cât posibil, a recalificarii si readaptarii profesionale a lucratorului migrant în cauza, cu conditia ca acesta sa își manifeste intentia de a continua sa fie încadrat în munca în statul de primire.

Articolul 26

Dreptul de acces la autoritatile judiciare si administrative ale statului de primire

1. Orice Parte contractanta va acorda lucratorilor migranti un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor cetateni pentru actiunile în justitie. Lucratorii migranti vor avea dreptul, în aceleasi conditii ca si proprii cetateni, la deplina protectie legala si judiciara a persoanei si bunurilor, a drepturilor si intereselor; ei vor avea în special dreptul, în aceleasi conditii ca si proprii cetateni, de a recurge la autoritatile judiciare si administrative competente, în conformitate cu legislatia statului de primire, si de a obtine asistenta oricarei persoane pe care o aleg agreata de legile statului respectiv, în special în litigiile cu propriul patron, cu membrii propriei familii sau cu terte persoane. Regulile de drept international privat în vigoare în statul de primire nu vor fi afectate de acest articol.

2. Orice Parte contractanta va acorda lucratorilor migranti asistenta judiciara în aceleasi conditii ca si propriilor cetateni si, în cazul procedurilor civila sau penala, posibilitatea de a obtine asistenta unui interpret, daca lucratorul migrant nu înțelege sau nu vorbeste limba utilizata în instanta.

Articolul 27

Recurgerea la serviciile de ocupare a fortei de munca

Orice Parte contractanta va recunoaste lucratorilor migranti si membrilor familiilor acestora care se afla în mod oficial pe teritoriul sau dreptul de a apela la serviciile de ocupare a fortei de munca, în aceleasi conditii ca si lucratorii nationali si în conformitate cu dispozitiile legislative si normative, precum si cu practicile administrative, inclusiv în ceea ce priveste conditiile de admisie, în vigoare în acel stat.

Articolul 28

Exercitarea dreptului sindical

Orice Parte contractanta va recunoaste lucratorilor migranti libertatea dreptul de a se organiza pentru protectia intereselor lor economice si sociale, în conditiile prevazute de legislatia nationala pentru proprii sai cetateni.

Articolul 29

Participarea la viata întreprinderii

Orice Parte contractanta va facilita, în masura în care este posibil, participarea lucratorilor migranti la viata întreprinderii, în aceleasi conditii ca si lucratorii nationali.

CAPITOLUL IV

Articolul 30

Întoarcerea

1. Orice Parte contractanta va adopta, pe cât posibil, dispozitii adecvate în vederea acordarii de asistenta lucratorilor migranti si membrilor familiilor acestora cu ocazia întoarcerii lor definitive în statul de origine, în special cele mentionate la articolul 7, paragrafele 2 si 3, din prezenta Conventie. Acordarea unei asistente financiare va ramâne la latitudinea fiecareia dintre Partile contractante.

2. Pentru ca lucratorii migranti sa poata lua cunostinta înainte de întoarcerea lor de conditiile în care se vor putea reinstala în statul lor de origine, acest stat va comunica statului de primire, care le va pune, la cerere, la dispozitia celor interesati, informatii ce privesc în special:

- posibilitatile si conditiile de angajare din statul lor de origine;
- ajutorul financiar acordat în vederea reintegrarii economice;
- pastrarea drepturilor câstigate în strainatate în materie de securitate sociala;
- demersurile ce trebuie efectuate pentru cautarea unei locuinte;
- echivalarea certificatelor sau diplomelor profesionale obtinute în strainatate si, dupa caz, examenele necesare pentru validarea lor;

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

- echivalarea titlurilor de studii obtinute în strainatate pentru a permite integrarea scolara a copiilor lucratorilor migranti, fara repetarea anilor de studiu.

CAPITOLUL V

Articolul 31

Mentinerea drepturilor câstigate

Nici una dintre dispozitiile prezentei Conventii nu va putea fi interpretata ca justificând un tratament mai putin favorabil decât cel care rezulta pentru un lucrator migrant din legislatia nationala a statului de primire si din acordurile bilaterale si multilaterale la care acest stat este Parte contractanta.

Articolul 32

Relatiile între prezenta Conventie si dreptul intern al Partilor contractante sau acordurile internationale

Dispozitiile prezentei Conventii nu vor aduce atingere dispozitiilor care sunt sau vor intra în vigoare si care sunt sau vor fi mai favorabile pentru persoanele protejate de prezenta Conventie în conformitate cu dreptul intern si cu tratatele, conventiile, acordurile sau aranjamentele bilaterale ori multilaterale, precum si cu masurile luate pentru aplicarea acestora.

Articolul 33

Aplicarea Conventiei

1. În anul urmator intrarii în vigoare a prezentei Conventii, se va constitui un Comitet cu caracter consultativ.
2. Fiecare Parte contractanta va desemna un reprezentant în acest comitet consultativ. Orice alt stat membru al Consiliului Europei va putea sa fie reprezentat în cadrul acestuia de catre un observator cu vot consultativ.
3. Comitetul consultativ va examina orice propunere care îi va fi prezentata de una dintre Partile contractante în vederea facilitarii sau îmbunatatirii conditiilor de aplicare a Conventiei precum si orice propunere ce urmareste modificarea acesteia.
4. Opiniile si recomandările comitetului consultativ vor fi adoptate cu majoritatea membrilor comitetului; propunerile vizând modificarea Conventiei vor fi totusi adoptate cu unanimitatea membrilor comitetului.
5. Opiniile, recomandările si propunerile comitetului consultativ mentionate mai sus vor fi adresate Comitetului de Ministri al Consiliului Europei care va decide asupra actiunii ce urmeaza a fi întreprinse.
6. Comitetul consultativ va fi convocat de Secretarul general al Consiliului Europei si se va reuni, în general, cel putin o data la 2 ani, dar si atunci când Comitetul de Ministri sau cel putin doua Parti contractante vor lua initiativa în aceasta privinta; comitetul se va reuni si la cererea unei Parti contractante atunci când vor fi aplicate dispozitiile paragrafului 3 al articolului 12.

* Traducere neoficiala; Corectii, 21 Jan 2003.

7. Comitetul consultativ va întocmi periodic, pentru Comitetul de Miniștri, un raport conținând informații referitoare la stadiul legislației și reglementărilor în vigoare pe teritoriul Partilor cu privire la domeniile prevăzute în prezenta Convenție.

CAPITOLUL VI

Articolul 34

Semnare. Ratificare. Intrare în vigoare

1. Prezenta Convenție este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului European. Aceasta va fi supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului European.

2. Convenția va intra în vigoare în prima zi a celei de a treia luni ce urmează după data depunerii celui de-al cincilea instrument de ratificare, acceptare sau aprobare.

3. Pentru orice stat semnatar care o va ratifica, accepta sau aproba ulterior, aceasta va intra în vigoare în prima zi a celei de-a treia luni ce urmează după depunerea instrumentului sau de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 35

Câmp de aplicare teritorial

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, acceptare sau aprobare sau în orice alt moment ulterior, să extindă aplicarea prezentei Convenții, printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului European, la toate sau la unul ori mai multe dintre teritoriile cărora le asigură relațiile internaționale sau în numele cărora este autorizat să își asume angajamente.

2. Orice declarație făcută în baza paragrafului precedent va putea fi retrasă în privința oricărui teritoriu desemnat în această declarație. Aceasta retragere va produce efecte la șase luni de la primirea declarației de retragere de către Secretarul general al Consiliului European.

Articolul 36

Rezerve

1. Orice stat poate, în momentul semnării sau în momentul depunerii instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare, să formuleze una sau mai multe rezerve care nu vor putea fi legate de mai mult de noua articole din capitolele II-IV, altele decât articolele 4, 8, 9, 12, 16, 17, 20, 25, 26.

2. Orice stat poate să retragă, în orice moment, în întregime sau în parte, o rezervă pe care a formulat-o în baza paragrafului precedent, printr-o declarație adresată Secretarului general al Consiliului European, care va produce efecte de la data primirii sale.

Articolul 37

Denuntarea Conventiei

1. Orice Parte contractanta poate sa denunte prezenta Conventie printr-o notificare adresata Secretarului general al Consiliului Europei, care va produce efecte dupa expirarea unei perioade de sase luni de la data primirii sale.

2. Nici o denuntare nu poate fi facuta inaintea expirarii unei perioade de cinci ani de la intrarea in vigoare a Conventiei pentru Partea contractanta in cauza.

3. Orice Parte contractanta care inceteaza sa mai fie membru al Consiliul Europei inceteaza sa mai fie parte la prezenta Conventie dupa sase luni de la data la care si-a pierdut calitatea de stat membru.

Articolul 38

Notificari

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statele membre ale Consiliului asupra:

- a) Oricarei semnaturi;
- b) Depunerii oricarui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;
- c) Oricarei notificari primite in conformitate cu dispozitiile paragrafelor 2 si 3 ale articolului 12;
- d) Oricarei date de intrare in vigoare a prezentei Conventii, in conformitate cu articolul 34;
- e) Oricarei declaratii primite in conformitate cu dispozitiile articolului 35;
- f) Oricarei rezerve formulate in conformitate cu dispozitiile paragrafului 1 al articolului 36;
- g) Retragerii oricarei rezerve efectuate in conformitate cu dispozitiile paragrafului 2 al articolului 36;
- h) Oricarei notificari primite in conformitate cu dispozitiile articolului 37 si data la care denuntarea va produce efecte.

Drept pentru care, subsemnatii, autorizati corespunzator in acest scop, au semnat prezenta Conventie.

Incheiata la Strasbourg, la 24 noiembrie 1977, in limbile franceza si engleza, ambele texte avand autoritate egala, intr-un singur exemplar care va fi depus in arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va comunica copii certificate conform fiecaruia dintre statele semnatare.